

TGAU – **NEWYDD**

3000N20-1

CYMRAEG IAITH

Uned 2

Darllen ac Ysgrifennu: Disgrifio, Naratif ac Esbonio

DYDD MAWRTH, 9 MAI 2017 – BORE

2 awr a'ch amser estynedig

Cyfenw _____

Enwau Eraill _____

Rhif y Ganolfan _____

Rhif yr Ymgeisydd 0 _____

I'r Arholwr yn Unig		
	Marc Uchaf	Marc yr Arholwr
Adran A (Darllen)	30	
Adran B (Ysgrifennu)	40	
Cyfanswm	70	

DEUNYDDIAU YCHWANEGOL

Deunydd Darllen

CYFARWYDDIADAU I YMGEISWYR

Defnyddiwch inc neu feiro du neu eich dull arferol. Peidiwch â defnyddio beiro gel na hylif cywiro.

Ysgrifennwch eich enw, rhif canolfan a rhif ymgeisydd yn y blychau ar ben y dudalen hon.

Atebwch BOB cwestiwn yn Adran A a B1.

Dewiswch UN o'r testunau yn Adran B2 ar gyfer y dasg ysgrifennu.

Ysgrifennwch eich atebion yn y lleoedd priodol yn y llyfryn hwn.

Mae tudalennau ychwanegol ar ddiwedd y papur os oes angen mwy o le arnoch ar gyfer eich atebion. Gwnewch yn siŵr eich bod yn rhoi'r rhif cywir i'r cwestiwn.

Awgrymir eich bod yn treulio eich amser gan ddilyn y canllawiau canlynol:

- Adran A** - tua 10 munud yn darllen
- tua 50 munud yn ateb y cwestiynau
- Adran B1** - tua 10 munud
- Adran B2** - tua 10 munud yn cynllunio
- tua 40 munud yn ysgrifennu

Ni chaniateir i chi ddefnyddio geiriaduron yn yr arholiad hwn.

GWYBODAETH I YMGEISWYR

Adran A (Darllen): 30 marc

Adran B (Ysgrifennu): 40 marc

Caiff nifer y marciau sydd ar gael ei ddangos mewn cromfachau ar ddiwedd pob cwestiwn neu ran o gwestiwn.

ADRAN A (DARLLEN): 30 MARC

Mae 6 darn darllen ar y thema 'Dwyieithrwydd' yn y llyfryn darllen sydd ar wahân.

Darllenwch BOB un o'r darnau'n ofalus ac yna atebwch y cwestiynau canlynol.

DARN DARLLEN 1**SIART SIARADWYR CYMRAEG**

A1. Rhowch ✓ yn y blwch cywir.

Yn 1911 roedd tua 200,000 o bobl yn siarad:

Cymraeg a Saesneg

Cymraeg yn unig

Ffrangeg

Saesneg yn unig

[1]

DARN DARLLEN 2
WYTH RHESWM DA DROS GYFLWYNO'R GYMRAEG
O'R CRUD

- A2.** Nodwch ✓ yng ngholofn dde y tabl gyferbyn â'r
DDAU sylw sy'n gywir. **[2]**

	✓
Mae bod yn ddwyieithog yn helpu gyda sgiliau rhif a darllen.	
Mae'n anodd i blentyn dwyieithog brofi pethau newydd ac mae'n anodd iddyn nhw wneud llawer o ffrindiau.	
Mae'n haws i blentyn dwyieithog ddysgu iaith ychwanegol.	
Dydy'r gallu i siarad Cymraeg a Saesneg ddim yn beth da pan rydych yn ceisio am swydd.	

DARN DARLLEN 3
DEFNYDDIA DY DDWY IAITH

A3. Ticiwch UN blwch i ddangos beth yw pwrpas y poster. [1]

**perswadio pobl i ymgeisio
am swyddi**

**perswadio pobl i siarad
Cymraeg drwy'r amser**

**perswadio pobl i siarad y
ddwy iaith sydd ganddyn nhw**

**perswadio pobl i ddysgu
iaith newydd**

DARN DARLLEN 4
Y GYMRAEG YN AGOR DRYSAU

A5. Ble cafodd Darren Morris ei fagu? Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]

Croes Atti

Y Fflint

Yr Wyddgrug

Shotton

- A6. Tanlinellwch yr idiom/ymadrodd yn y dyfyniad canlynol sy'n dangos bod Darren Morris yn hapus iawn yn ei swydd. [1]**

Mi wnes i weithio yng Nglan-llyn yn arwain plant a phobl ifanc mewn gweithgareddau amrywiol yn yr awyr agored cyn dod yn Swyddog Datblygu.

Rydw i wrth fy modd gyda'r teithiau, yr adrannau, y gweithgareddau a'r hwyl – i gyd trwy gyfrwng y Gymraeg.

DARN DARLLEN 5**BBC – MANTEISION DWYIEITHRWYDD**

A8. Nodwch ✓ yng ngholofn dde y tabl gyferbyn â'r DDAU sylw sy'n gywir. [2]

	✓
Mae siarad dwy iaith yn gwneud pobl yn fwy goddefgar o arferion pobl eraill.	
Mae pobl sy'n siarad un iaith yn perfformio'n well mewn profion na phobl ddwyieithog.	
Mae'r ffordd mae geiriau'n swnio'n bwysicach na'u hystyr i bobl sy'n siarad dwy iaith.	
Mae'r gallu i droi o un iaith i'r llall yn gallu gwneud i blentyn deimlo'n well amdano'i hun.	

DARN DARLLEN 6
SU'MAE, SHW MAE

A10. Pa fath o iaith mae'r awdur yn ei ddefnyddio yn y darn darllen hwn? Rhowch ✓ yn y blwch cywir. [1]

Iaith ffurfiol

Tafodiaith y de

Tafodiaith y gogledd

Iaith safonol

A12. GOLYGU (5 marc)

- (i) Dewiswch y gair cywir i lenwi'r blwch yn y frawddeg. [1]

Gan fod Elin yn hoff o ganu ac actio roedd

hi'n teimlo'n _____

i gymryd rhan yn sioe gerdd yr ysgol.

Rhowch ✓ yn y blwch cywir.

anhapus

gyndyn

awyddus

briodol

- (ii) Mae'r frawddeg ganlynol yn rhy hir. Rhannwch y frawddeg yn dair brawddeg heb newid ystyr y darn. [3]

Camodd Idris drwy ddrws y tŷ a cherddodd tuag at y ffordd fawr lle'r oedd yn cwrdd â'i ffrind gorau, Callum, a phan welodd ef croesodd y ffordd ato ac roedd y ddau yn sgwrsio pan ddaeth i lawio ac awgrymodd Callum eu bod nhw'n mynd i chwilio am le sych i gysgodi ynddo.

Brawddeg 1

Brawddeg 2

Brawddeg 3

(iii) Llenwch y bwlch yn y frawddeg ganlynol. Bydd angen defnyddio UN o'r tri gair sydd yn y rhestr.

[1]

hun

hŷn

hyn

**Bu Llion yn y dref ar ei ben ei _____
am y tro cyntaf ddoe.**

ADRAN B (YSGRIFENNU): (40 marc)

B1. PRAWF DDARLLEN (5 marc)

- (i) Cywirwch y BERFAU yn y brawddegau canlynol e.e.
RHEDAIS HI YN GYFLYM YN Y RAS DDOE >
RHEDODD HI YN GYFLYM YN Y RAS DDOE.
[2]

Cafodd fi anrhegion ar fy mhen blwydd ddoe.

Aeth nhw i'r ysgol yn gynnar fore heddiw.

- (ii) Rhowch y geiriau yn y blwch gan dreiglo'n gywir. [1]

i gweld =

(iii) Cywirwch y brawddegau canlynol: [2]

Gaf i dynnu llun o ti?

**Dydy Dafydd ddim yn yr ysgol rhai weithiau
oherwydd ei salwch.**

B2. Yn y dasg hon byddwch yn cael eich asesu ar ansawdd eich sgiliau YSGRIFENNU.

Dewiswch UN o'r canlynol i ysgrifennu amdano.

NAILL AI,

- (a) Ysgrifennwch stori ar y testun 'Y penderfyniad gorau wnes i erioed'.**

NEU,

- (b) Ysgrifennwch daflen wybodaeth yn esbonio yr hyn sydd yn dda am fod yn ddwyieithog.**

Mae 20 marc am gyfathrebu a threfn a 15 marc am ysgrifennu'n gywir. [35]

- Dylech geisio ysgrifennu rhwng 350–500 o eiriau.**
- Os byddwch yn defnyddio gwybodaeth o'r testunau darllen bydd angen i chi ddefnyddio eich geiriau eich hun.**
- Gallwch gynllunio eich gwaith yn y blwch gyferbyn cyn dechrau ysgrifennu ar y tudalennau sy'n dilyn.**
- Gallwch ddefnyddio tudalennau ychwanegol sydd yng nghefn y llyfryn os bydd angen.**

CYNLLUN

